

Informace České herpetologické společnosti 2005/2

www.natur.cuni.cz/chs

Bankovní spojení: eBanka číslo účtu: 1612520001/2400

Herpetologická knihovna: RNDr. Jiří Moravec, CSc., Národní muzeum Praha,
tel.: 224 497 272, výpůjčky v pátek od 14:30 do 15:30 hodin po předchozí domluvě.

1. NOVINKY:

**Přibližně každý čtvrtý člen ČHS neplatí příspěvky již 3 roky nazpět!!!
Nejste to právě Vy?**

Řádně platí příspěvky pouze necelá polovina členů!

Způsob placení členských příspěvků:

1) Nejlépe převodem (nejméně časově náročný způsob je přes internet) nebo vložení peněz přímo v eBance. Bankovní spojení viz výše. **Vždy uvádějte variabilní symbol, kterým je Vaše členské číslo** (např. 068). Členské číslo naleznete v adresáři a na adresním štítku.

2) Osobně (např. na konferenci ČHS nebo na akcích TSP v Národním muzeu).

Pouze ve výjimečných případech lze platbu uskutečnit poštovní poukázkou na adresu tajemníka.

Termín pro zaplacení členských příspěvků na rok 2005 je do 29. 4. 2005 (konference)!!!

Konference

Jubilejní 20. konference v Horním Prysku se nezadržitelně blíží (**29. 4. – 1. 5**). Přihlášení obdrží v nejbližších dnech program a další potřebné informace.

Web

nová adresa: www.natur.cuni.cz/chs (AKTUÁLNÍ INFORMACE!)
webmaster: Robert Černý

2. RŮZNÉ

Monitoring obojživelníků a plazů v ČR

Cíl: Zaznamenání dlouhodobých trendů populací obojživelníků a plazů na vybraných lokalitách

Projekt AOPK ČR – oddělení monitoringu a inventarizace biodiverzity

Hlavní koordinátor pro obojživelníky a plazy:

RNDr. Petr Blahník (petr_blahnik@nature.cz, tel: 283 069 311)

Externí spolupracovníci vítáni !

Možnost pro ČHS, jak rozšířit svoji činnost, respektive pro některé členy ČHS, kteří se pohybují pravidelně v terénu ČR. Kdo jiný by měl být povolanější, než členové ČHS?

Uchazeči o monitoring budou podle oblasti své působnosti spadat pod regionálního koordinátora a uzavřou smlouvu s AOPK.

Podrobnější informace budou prezentovány na konferenci v Horním Prysku.

Novela vyhlášky č. 395 k Zákonu 114/92 o ochraně přírody a krajiny

Některé druhy mají být „úředníky“ vyřazeny z vyhlášky (seznamu zvláště chráněných živočichů) nebo přeřazeny do kategorie s nižším stupněm ochrany. ČHS jakožto člen Rady českých vědeckých společností by měla k tomuto problému zaujmout oficiální stanovisko adresované AOPK ČR.

Podrobnější informace viz příloha a na konferenci v Horním Prysku.

Doporučuji všem členům, kteří nemají e-mailovou adresu, aby si ji zařídili. Usnadní se tím informační servis ČHS.

tajemník, 15. 4. 2005.

Příloha:

Zhodnocení obojživelníků podle kritérií pro zařazení druhů do vyhlášky č. 395/92 a návrh jejich zařazení

	bodové hodnocení					bodové hodnocení po násobení koeficientem					kategorie	
	ČS	B	F	M		ČS	B	F	M	Σ	nyní	návrh
mlok skvrnitý	2	2	1	1	6	20	2	1	29	S	S	
čolek velký	3	3	1	1	9	30	2	1	42	K	S	
čolek dravý	4	3	1	1	12	30	2	1	45	-	K	
čolek dunajský	4	3	1	1	12	30	2	1	45	-	K	
čolek horský	1	2	1	1	3	20	2	1	26	S	O	
čolek obecný	1	2	1	1	3	20	2	1	26	S	O	
čolek karpatský	4	3	1	1	12	30	2	1	45	K	K	
čolek hranatý	4	3	2	1	12	30	4	1	47	K	K	
kuňka obecná	3	3	1	1	9	30	2	1	42	O	S	
kuňka žlutobřichá	3	2	1	1	9	20	2	1	32	O	S	
blatnice skvrnitá	1	2	1	1	3	20	2	1	26	K	O	
ropucha obecná	1	2	2	1	3	20	4	1	28	O	O	
ropucha krátkonohá	3	2	1	1	9	20	2	1	32	K	S	
ropucha zelená	1	2	2	1	3	20	4	1	28	O	O	
rosnička zelená	1	2	1	1	3	20	2	1	26	S	O	
skokan hnědý	1	2	2	1	3	20	4	1	28	-	O	
skokan ostronosý	3	3	2	1	9	30	4	1	44	S	K	
skokan štíhlý	1	2	2	1	3	20	4	1	28	S	O	
skokan krátkonohý	2	2	1	1	6	20	2	1	29	K	S	
skokan skřehotavý	1	2	1	1	3	20	2	1	26	K	S	
skokan zelený	1	2	1	1	3	20	2	1	26	S	S	

Do vyšší kategorie bude díky příloze IV - směrnice 92/43/EHS (Natura 2000) přeřazena blatnice skvrnitá, ropucha zelená, rosnička zelená a skokan štíhlý, kvůli potížím s případnou identifikací jsou přes nedostatečný bodový zisk skokan skřehotavý a skokan zelený řazeni stejně jako skokan krátkonohý (v příloze IV) do kategorie *silně ohrožený*.

Zhodnocení plazů podle kritérií pro zařazení druhů do vyhlášky č. 395/92 a návrh jejich zařazení

	bodové hodnocení					bodové hodnocení po násobení koeficientem					kategorie	
	ČS	B	F	M		ČS	B	F	M	Σ	nyní	návrh
želva bahenní	4	3	1	3		12	12	4	9	37	K	K
ještěrka zelená	4	3	1	3		12	12	4	9	37	K	K
ještěrka zední	4	3	1	3		12	12	4	9	37	-	K
ještěrka živorodá	1	2	1	1		3	8	4	3	18	S	-
užovka hladká	2	3	3	1		6	12	12	3	33	S	S
užovka stromová	4	3	3	3		12	12	12	9	45	K	K
užovka podplamatá	3	3	3	1		9	12	12	3	36	S	K
zmije obecná	2	2	3	2		6	8	12	6	32	K	S

Díky příloze IV bude chráněna ještěrka obecná (recentně S).

Z recentně zvláště chráněných druhů by navíc vypadla užovka obojková (O) a slepýš křehký (S).

Vysvětlivky:

O- ohrožený

S – silně ohrožený

K – kriticky ohrožený

ČS – Červený seznam. Hodnoceny druhy kategorií NT, VU, EN, CR a DD **aktuálního Červeného seznamu ČR**.

kategorie NT – 1 bod

kategorie VU – 2 body

kategorie EN – 3 body

kategorie CR, DD (u ptáků i „vyhynulé“) – 4 body

Bodové hodnocení je pro potřeby dalšího vyhodnocení násobeno koeficientem 3.

B - Biotop. Biotop je hodnocen jako prostředí obývané druhem, jehož narušení má přímý vliv na existenci stabilní populace (populací) druhu na území ČR.

Bodová hodnota 1 – existence druhu není ohrožena devastací obývaného biotopu, takovéto nebezpečí není ani předpokládáno.

Bodová hodnota 2 – ohrožení je jiné, než jak je definováno u bodových hodnot 1 a 3.

Bodová hodnota 3 – existence druhu je významně ohrožena devastací obývaného biotopu.

F - Fyzické ohrožení. Hodnoceno je fyzické ohrožování jedinců člověkem (odchyt, zraňování, usmrcení).

Bodová hodnota 1 – jedinci druhu nejsou nebo jsou jen nevýznamně fyzicky ohrožováni (týká se cca 0-5% populace).

Bodová hodnota 2 – jedinci druhu jsou v malé míře fyzicky ohrožováni (týká se cca 5-25% populace).

Bodová hodnota 3 – jedinci druhu jsou ve velké míře fyzicky ohrožováni (týká se cca 25-100% populace).

M - Manipulace. Hodnocena je míra lidských manipulací s jedinci (prodej, výměna či nabízení resp. odlov, dopravování, držení a chov) vč. aktivit zaměřených na ochranu druhu.

Bodová hodnota 1 – s jedinci druhu není významně manipulováno (týká se cca 0-5% populace).

Bodová hodnota 2 – s jedinci druhu je v malé míře manipulováno (týká se cca 5-25% populace).

Bodová hodnota 3 – s jedinci druhu je ve velké míře manipulováno (týká se cca 25-100% populace).

Bodové hodnocení kategorií „biotop“, „fyzické ohrožení“ a „manipulace“ je násobeno **koeficientem**, jenž dává kategoriím váhu podle míry vlivu zahrnutých faktorů na danou taxonomickou skupinu. Hodnoty koeficientů uvedené v tabulce 1 byly vytvořeny pro vyšší taxonomické skupiny (i uměle vytvořené) vždy s ohledem na ekologické strategie a vztah k lidským aktivitám (resp. zákonu 114/1992 Sb.). Nejvyšší význam byl dáván ohrožení biotopů, a to především u obojživelníků (nejcitlivější skupina na devastaci stanovišť) a ptáků (biotop není chráněn podle ustanovení § 5a zákona 114/1992 Sb.). Fyzické ohrožení se týká nejvíce savců (nelegální lov, hubení „škodné“), silně také ptáků a plazů (u posledně jmenovaných je časté zabíjení jedinců kvůli jejich „nebezpečnosti“), naopak populace ryb i obojživelníků se s likvidací jedinců vyrovnávají lépe. Manipulace mají největší dopad na plazy a ptáky (chov a časté následné vypouštění).

Toto hodnocení je pochopitelně zjednodušující, ale v celkovém rámci bodovacího systému napomáhá k optimálnímu výběru zvláště chráněných druhů.

Tab.1: Hodnoty koeficientů pro jednotlivé kategorie a minimálního možného bodového zisku druhu z kategorie CR Červeného seznamu.

	mihulovci a ryby	obojživelníci	plazi	ptáci	savci
biotop	4	10	4	7	4
fyzické ohrožení	2	2	4	4	6
manipulace	1	1	3	2	1
$n_{(CR)min}$	19	25	23	25	23

Pro účely novelizace vyhlášky č. 395/1992 Sb. byly do návrhu zařazení mezi zvláště chráněné druhy vybrány druhy, u nichž bodový zisk (n) byl vyšší nežli minimální možný bodový zisk druhu z kategorie CR Červeného seznamu ($n_{(CR)min}$). Rozdělení do kategorií ohrožených, silně ohrožených a kriticky ohrožených druhů odpovídá u jednotlivých taxonomických skupin bodovému zisku uvedenému v tabulce 2.

Tab.2: Návrh zařazení do kategorií zvláště chráněných druhů na základě bodového zisku jednotlivých taxonomických skupin.

	ohrožený	silně ohrožený	kriticky ohrožený
mihulovci a ryby	23<	23-24	>24
obojživelníci	29<	29-42	>42
plazi	32<	32-35	>35
ptáci	30<	30-36	>36
savci	26<	26-30	>30

RNDr. Petr Blahník, AOPK ČR